

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра економіки і бізнесу

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОНП «Фінанси,
банківська справа та
страхування»
професор Наталя ТРУСОВА
«15» серпня_2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
економіки і бізнесу
доц. Лариса БОЛТЯНСЬКА
«15» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методологія економічних досліджень»

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»

за ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»
кваліфікація: доктор філософії з фінансів, банківської справи,
страхування та фондового ринку

Факультет економіки та бізнесу

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія економічних досліджень» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня «Доктор філософії» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування». Запоріжжя, ТДАТУ. 16с.

Розробник: д. е. н., професор Тетяна ЯВОРСЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки і бізнесу

Протокол № 1 від «15» серпня 2024 року

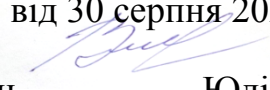
Завідувач кафедри економіки і бізнесу,

доц. Лариса БОЛТЯНСЬКА

«15» серпня 2024 р.

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня «Доктор філософії» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Протокол від 30 серпня 2024 року №1

Голова доц. Юлія ВОРОНІНА

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика Навчальної дисципліни	
		<u>Денна форма навчання</u> (денна або заочна)	
Кількість кредитів 6	Галузь знань: <u>07«Управління та адміністрування»</u> (шифрі назва)	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова або за вибором студента)	
Загальна кількість Годин – 180	Спеціальність: <u>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u>	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		1-й	2-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять– 4 год. Самостійна робота студента – 14 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Доктор філософії»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	20 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	20 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	140 год.
		Форма контролю: <u>екзамен</u>	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: надання теоретичних знань і практичних навичок з питань суті та організації наукових економічних досліджень, їх методики та правильного обрання об'єкта та предмета дослідження, критеріїв та системи оцінюваних показників, алгоритму виконання економічної наукової роботи доктора філософії.

Завданням дисципліни є: засвоєння основних понять та категорій курсу; навчання творчому підходу до розв'язання різноманітних прикладних завдань, розвитку у них уміння оволодівати спеціальними знаннями, сприяти формуванню наукового економічного мислення.

Результати навчання (з урахуванням soft skills).

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності.

ЗК1. Здатність виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові наукові ідеї на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність спілкуватися у професійному середовищі та з представниками інших професійних груп у національному та міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Фахові компетентності.

ФК1. Здатність формувати науковий світогляд у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ФК2. Здатність до формулювання наукових задач та розробки стратегій їх розв'язання з можливістю інтеграції знань з різних наукових сфер та застосуванням системного підходу.

ФК 3. Здатність обирати методи, необхідні для досягнення поставленої мети дослідження.

ФК 4. Здатність до виконання наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на відповідному фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем.

ФК 6. Здатність до використання теоретичного і методичного інструментарію та математичних методів в економіці та фінансах.

Програмні результати навчання.

РН1. Самостійно мислити, генерувати нові ідеї та гіпотези на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження.

РН2. Здійснювати повний та різносторонній пошук інформації, її систематизацію та аналіз.

РН 4. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.

РН7. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РН 8. Самостійно формулювати наукові задачі та розробляти стратегії їхнього розв'язання шляхом інтеграції знань різних наукових сфер із застосуванням системного підходу.

РН9. Обирати методи для проведення досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що забезпечують досягнення поставленої мети.

РН10. Виконувати оригінальні наукові дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем.

РН13. Дотримуватись правил академічної доброчесності у наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Softskills:

- комунікативні навички: письмове, вербальне й невербальне спілкування; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді;

- лідерські якості: вміння донести до фахівців і нефахівців інформацію про місце і значення наукових досліджень у сучасних умовах;

- гнучкість і адаптивність: здатність об'єктивно оцінювати можливість організації наукових досліджень у сучасних умовах, вміння визначати необхідні методи та їх застосування, об'єктивно оцінювати ситуацію, вміти подати інформацію та переконати керівництво у творчому підході до ведення управлінської діяльності;

- особисті якості: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до навколишніх.

Міждисциплінарні зв'язки з урахуванням структурно-логічної схеми ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Перелік навчальних дисциплін, знання з яких потрібні для вивчення освітньої компоненти МЕД: «Академічна доброчесність та захист прав інтелектуальної власності», «Філософія науки», «Управління науковими проектами та фінансування досліджень».

Освітня компонента є матеріалом для проведення педагогічної практикита захисту дисертації для отримання кваліфікації доктора філософії з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи наукового дослідження, його організаційне, інформаційне та методологічне забезпечення

Тема 1. Теорія наукових досліджень [2,3,5,13,17,23,24]

Наука як особлива форма людської діяльності. Сфера діяльності науки. Система закономірностей, з якими пов'язано сучасний розвиток науки. Класифікація наукових знань. Визначення наукового пізнання. Сутність суб'єкта і об'єкта у пізнавальному процесі. Теоретичний і емпіричний рівні наукового пізнання. Теорія як найскладніша форма вираження наукових знань. Система простіших форм теоретичного відтворення дійсності: наукова ідея, гіпотеза, концепція, принцип, поняття, категорія. Типова логічна структура наукового дослідження. Об'єкт, предмет, та мета наукового дослідження. Інші етапи наукового дослідження.

Тема 2. Складові організації та методології наукового дослідження [2,3,9,10,15,17,25]

Сутність науково – дослідницької діяльності. Класифікація наукових досліджень за основними напрямками. Дві основні форми фіксації результатів наукових досліджень. Форми літературного викладу: реферат, стаття, монографія, звіт та дисертація. Форми усного представлення: різні повідомлення на колоквіумах, семінарах, симпозіумах, конференціях, конгресах. Організація академічних наукових досліджень. Наукові заклади академічного рівня: НАН України, галузеві академії міністерств, галузеві і промислові інститути. Організація наукових досліджень у вищих закладах освіти. Організація підготовки наукових кадрів.

Тема 3. Підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження [3, 5, 12, 14, 16, 22, 23, 25]

Сутність інформації та інформаційної діяльності. Основні види інформації відповідно до Закону України "Про інформацію". Поділ інформації за режимами доступу: відкрита інформація та інформація з обмеженим доступом (конфіденційна таємна). Класифікація інформації за належністю до предметної області. Інформаційні ресурси, довідково – інформаційний фонд, довідково – пошуковий апарат. Умовний поділ інформаційних документів на первинні та вторинні. Первинні документи: книги, періодичні видання, спеціальні види науково-технічних видань, проміжні види публікацій та неопубліковані документи. Характеристика вторинних документів. Економічна інформація та її класифікація. Методи обробки первинної інформації: анотування, реферування та складання оглядів.

Тема 4. Загальні методи наукових досліджень [1,3,4,5,11,16,27,28,29,31,32]

Поняття методології, методики та класифікація методів дослідження.

Методологія у широкому і вузькому розумінні. Загальна методологія і часткова методологія. Принципи наукової методології: універсального взаємозв'язку, діалектичного протиріччя, єдності якісного і кількісного, діалектичного заперечення та відбиття. Умовний поділ загальнонаукових методів, які використовуються в теоретичних і емпіричних дослідженнях. Загально-наукові методи, що використовуються на теоретичному рівні дослідження (індукція, дедукція, системний підхід). Загальнонаукові методи, що використовуються як на теоретичному, так і на емпіричному рівнях дослідження: (формалізація, абстрагування, аналіз і синтез, аналогія, конкретизація, моделювання). Загальнонаукові методи емпіричного дослідження (спостереження, експеримент, порівняння, вимірювання).

Тема 5. Методи соціально-економічної статистики [1,3, 12,13,16, 19, 25,26, 27,28,29]

Дві групи конкретно-наукових методів дослідження: соціально – економічної статистики та економіко-математичні методи. Методи соціально-економічної статистики: методи і прийоми обробки даних і методи і прийоми аналізу. Методи і прийоми обробки даних: групування, деталізація, середні і відносні величини, динамічні ряди. Методи і прийоми аналізу: порівняння, балансові співставлення, сальдовий метод елімінування.

Змістовий модуль 2

Методика та оформлення результатів наукових досліджень

Тема 6. Спеціальні методи економічних досліджень [1,3,4,5,8,19,30,31,32]
Методи соціально-економічного прогнозування: 1) методи експертних оцінок; 2) методи екстраполяції існуючих тенденцій; 3) методи моделювання; 4) методи історичних аналогій; 5) сценарії майбутнього.

Тема 7. Методи соціально-економічного прогнозування [1,3,4,5,8,19,30, 31, 32]

Методи соціально-економічного прогнозування: 1) методи експертних оцінок; 2) методи екстраполяції існуючих тенденцій; 3) методи моделювання; 4) методи історичних аналогій; 5) сценарії майбутнього.

Тема 8. Види наукових досліджень, науковий стиль їх оформлення [3,5,9, 14,15,16,18,25]

Структурні особливості наукових робіт. Стиль наукових робіт. Вимоги до реферату та анотації. Табличне оформлення цифрового матеріалу. Графічне оформлення наукової роботи. Загальні вимоги до оформлення звіту з науково – дослідної роботи. Правила оформлення.

Тема 9. Апробація та публікація результатів наукового дослідження [3,5,9, 14,15,16,18,25]

Форми апробації результатів економічних досліджень. Апробація результатів досліджень на наукових конференціях. Публікація результатів

наукових досліджень у фахових наукових виданнях (фахова стаття списку «А» та фахова стаття списку «Б»), та у наукометричній базі публікацій Scopus, наукометричній базі публікацій Web of Science (WoS). Оприлюднення результатів дослідження у професійному середовищі. Документи, які підтверджують апробацію.

Тема10.Дисертаційнаробота:написання,оформлення,захист[1,3,5,18, 26]

Дисертаційна робота як кваліфікаційне наукове дослідження: загальна характеристика, послідовність виконання, підготовчий етап роботи, робота над текстом, заключний етап роботи, підготовка до захисту та захист дисертації. Керівництво дисертаційною роботою та її рецензування.Вимоги до змісту та структура роботи. Бібліографічна інформація. Бібліографічне посилання. Бібліографічний опис.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ном ер тиж ня (тем и)	Видзанять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість годин				Бали
			лек	сем	прак	срс	
Змістовий модуль 1. <i>Теоретичні основи наукового дослідження, його організаційне, інформаційне та методологічне забезпечення</i>							
1	Лекція 1	Тема 1. Теорія наукових досліджень	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Методика обґрунтування проблеми економічних	-	-	2	-	3

		досліджень та встановлення її структури					
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалів лекції, робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2
2	Лекція 2	Тема 2. Складові організації та методології наукового дослідження.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 2	Класифікація наукових досліджень та форми оформлення їх результатів.	-	-	2	-	3
	Самостійна робота	Робота на порталі, підготовка до участі у виконанні індивідуальних завдань				12	2
3	Лекція 3	Тема 3. Підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 3	Призначення основних видів інформації, суть методів обробки первинної інформації.	-	-	2	-	3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалів лекції, робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2
4	Лекція 4	Тема 4. Загальні методи наукових досліджень.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 4	Загальні методи наукових досліджень.	-	-	2	-	3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалів лекції, робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2

5	Лекція 5	Тема 5. Методи соціально-економічної статистики.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 5	Методисоціально-економічної статистики.	-	-	2	-	3
	Самостійна робота	Робота на порталі, підготовкадоучастіу виконанні індивідуальних завдань	-	-	-	12	2
6	Самостійна робота	ПідготовкадоПМК1				10	
7	ПМК1	Теми1-5					10
Всьогозазмістовиймодуль1			10		10	70	35
			Σ90				
Змістовиймодуль2							
Методикатаоформленнярезультатівнауковихдосліджень							
9	Лекція 6	Тема6. Спеціальні методиекономічних досліджень.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Спеціальні методи економічних досліджень.	-	-	2	-	3
	Самостійна робота	Робота на порталі, підготовкадоучастіу виконанні індивідуальних завдань	-	-	-	12	2
10	Лекція 7	Тема 7. Методи соціально-економічного прогнозування	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 7	Методипрогнозування, які найбільш широко використовуються в соціально-економічних дослідженнях.	-	-	2	-	3
	Самостійна робота	Робота на порталі, підготовкадоучастіу виконанні	-	-	-	12	2

		індивідуальних завдань					
11	Лекція 8	Тема 8. Види наукових досліджень, науковий стиль їх оформлення.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 8	Методика підготовки тез наукової доповіді. Порядок написання наукової статті. Критерії оцінювання науковості	-	-	2	-	3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалів лекції, робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2
12	Лекція 9	Тема 9. Апробація та публікація результатів наукового дослідження.	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 9	Організація кваліфікаційного дослідження на отримання наукового ступеня доктора філософії у галузі економіки	-	-	2	-	3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалів лекції, робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2
13	Лекція 10	Тема 10. Дисертаційна робота: написання, оформлення, захист	2	-	-	-	-
	Практичне заняття 10	Загальна методика виконання дисертаційної роботи	-	-	2	-	3
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалів лекції, робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2
14	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 2				10	

15	ПМК2	Теми6-10					10
<i>Всього за змістовий модуль 2</i>			10		10	70	35
			$\Sigma 90$				
<i>Екзамен</i>							30
<i>Всього за навчальну дисципліну</i>			20	-	20	140	100
			$\Sigma 180$				

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Надайте характеристику різних визначень поняття «наука».
2. Наукова проблема та послідовність її вирішення на теоретичному рівні пізнання.
3. Характеристика економіки як найбільшої сфери суспільних відносин.
4. Відтворіть шлях створення наукової теорії.
5. За якою системою закономірностей пов'язане становлення і розвиток сучасної науки?
6. Дайте визначення поняттям: «теорія», «наукова ідея», «принцип», «категорія», «гіпотеза», «наукова концепція», «постулат», «аксіома».
7. Класифікація наукових досліджень. У чому полягають особливості фундаментальних та прикладних наукових досліджень?
8. Характеристика етапів послідовних етапів процесу наукового дослідження.
9. Особливості проведення наукових досліджень економічного та управлінського характеру.
10. Розкрийте основні принципи організації науково-дослідницької діяльності.
11. Охарактеризуйте основні види літературного викладу результатів наукових досліджень.
12. Охарактеризуйте основні форми усного представлення результатів наукового дослідження.
13. Охарактеризуйте загальну організацію академічних досліджень в Україні.
14. Особливості організації наукових досліджень у вищих закладах освіти України.
15. Хто належить до наукових і науково-педагогічних працівників?
16. Наукові ступені та наукові звання в Україні.
17. Охарактеризуйте систему підготовки науково-педагогічних працівників в Україні.
18. Наведіть класифікацію та дайте повну характеристику первинних інформаційних документів.
19. Наведіть класифікацію та дайте повну характеристику вторинних інформаційних документів.
20. Що таке економічна інформація та які вимоги до неї висуваються?
21. Охарактеризуйте зміст фактографічної економічної інформації.

22. Що таке планова, облікова та регулююча інформація?
23. Яка економічна інформація характеризує стан об'єкта дослідження?
24. У чому сутність методології наукових досліджень? Її різновиди і значення для забезпечення високого теоретичного, методичного і прикладного рівня результатів наукового дослідження.
25. Метод дослідження як головний складник методології: суть, основні риси і важливість правильного вибору та вміння застосування для досягнення мети наукового дослідження.
26. Охарактеризуйте загальну схему методики досліджень.
27. Охарактеризуйте три великі групи методів наукового пізнання.
28. Основні групи загальних методів. Методи, що використовуються на теоретичному рівні дослідження
29. Загальнонаукові методи, що використовуються як на теоретичному, так і на емпіричному рівнях дослідження.
30. Загальнонаукові методи емпіричного дослідження.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Методи соціально-економічної статистики (методи і прийоми обробки даних).
2. Методи соціально-економічної статистики (методи і прийоми аналізу).
3. Методи соціально-економічного прогнозування.
4. Назвіть базові закони логіки.
5. Розкрийте сутність та основні правила аргументації.
6. Чим відрізняються конкретно-наукові методи досліджень від загальнонаукових?
7. Охарактеризуйте методи спостереження та зборуданих.
8. Місце і роль економіко-статистичних методів в економічних дослідженнях.
9. Групування як один з найважливіших методів наукової обробки інформації. Види групувань.
10. Характеристика середніх та відносних величин.
11. Інтервальні ряди динаміки та їх основні характеристики.
12. Характеристика балансових співставлень та сальдового прийому аналізу.
13. Конкретні прийоми елімінування, які використовуються в економічних дослідженнях: ланцюгові підстановки, перерахунок планових показників, різниць та відносних величин.
14. Дайте загальну характеристику економіко – математичних методів та покажіть умови їх використання.
15. Сутність прогнозування та його основні принципи.
16. Характеристика основних функцій економічного прогнозування.
17. Методи прогнозування, які найбільш широко використовуються в соціально-економічних дослідженнях.
18. Які методи використовуються для визначення тенденцій та показників динаміки?

19. Сутність і прикладне застосування програмно-цільового методу для вирішення певних завдань абсорбції досягнення попередньо визначених параметрів розвитку економічних та інших систем.
20. Розкрийте основні структурні особливості дисертаційної роботи.
21. В чому полягають особливості стилістики наукових робіт?
22. Обґрунтуйте та охарактеризуйте основні форми викладу наукового матеріалу.
23. Як і вимоги висуваються до оформлення табличного матеріалу?
24. Вибір форми дослідження при написанні дисертації економічного профілю.
25. Основні сутнісні аспекти змістового наповнення першого розділу дисертації. Значення і правила ведення наукової дискусії.
26. Основні сутнісні аспекти змістового наповнення другого розділу дисертаційної роботи.
27. Основні сутнісні аспекти змістового наповнення третього розділу дисертаційної роботи.
28. Специфіка публікацій у наукометричних базах Scopus та WoS.
29. Особливості оприлюднення результатів досліджень у науковому, професійному середовищі різних країн.
30. Апробація і реалізація результатів наукових досліджень.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання, які використовуються в процесі проведення лекційних та практичних занять з навчальної дисципліни «Методологія економічних досліджень»: лекції, консультації, практичні роботи, самостійна робота, відео метод (мультимедійні, дистанційні), мозковий штурм, дискусії, проблемні ситуації.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Андрійчук В. Г. Основи наукових досліджень в аграрному бізнесі: навч. посібник / [В. Г. Андрійчук]. – Київ: КНЕУ, 2018. – 491, [5] с.
2. Добронравова І. С., Руденко О. В., Сидоренко Л. І. та ін. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. /; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. 607 с.
3. Яворська Т. І. Методологія та організація наукових досліджень: курс лекцій. Мелітополь: Люкс, 2020. 190 с.
4. Яворська Т. І. Методологія вдосконалення управління бізнес-процесами в сільськогосподарському підприємстві. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки).* – Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». – № 2 (37), 2018, С. 154-162.

Додаткова:

5. Арутюнов В.Х., Мішин В.М., Свінціцький В.М. Методологія соціально-економічного пізнання: навч. посібник. КНЕУ. К.: КНЕУ, 2005. 352 с.
6. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.
7. Власюк Ю.О., Педченко Г.П. Застосування економіко-математичних методів у дослідженні конкурентоспроможності підприємств. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)/Заред. Л.В.Синяєвої. Мелітополь: Вид-во Мелітопольської типографії «Люкс», 2017. №3(35). С.279-285.*
8. Гуроров О.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В.Докучаєва. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.
9. Завадських Г.М. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіону. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. №17. С.152-155. URL: <http://global-national.in.ua/issue-17-2017>
10. Єріна А.М., Захожай В.Б., Єрін Д.Р. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури. 2004. 212 с.
11. Ільчук М.М., Коновал І.А., Ус С.І. Методичні підходи до оцінки ефективності підприємницької діяльності аграрної сфери. *Економіка АПК*. 2017, №5. С. 51-58.
12. Кандиба А.М. Менеджмент наукового дослідження: навч. посібник. К.: Аграрна наука. 2007. 220 с.
13. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. К.: Кондор, 2009. 206 с.
14. Лесюк О.І. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Івано-Франківськ: Факел. 2003. 297 с.
15. Мельник Л.Ю. Інтеграція освіти, науки та виробництва в економіці знань аграрної сфери. *Економіка АПК*. 2017. №11. С. 67-73.
16. Міщенко І.А., Чорний Г.М., Фіщук Н.Ю. Методологія дослідження в контексті дисертаційних і дипломних робіт з економіки. *Економіка АПК*. 2017. №1. С.87-91.
17. Провищу освіти: Закон України від 01.07.2014 №1556–VII URL: www.rada.gov.ua.
18. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
19. Про науково-технічну інформацію: Закон України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>.
20. Про інформацію: Закон України URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
21. Соловійов С.М. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури. 2007. 176 с.
22. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання. 2007. 317 с.

23. Тринько Р. І. Методика економічних досліджень. Львів: Українські технології. 1999. 356 с.
24. Худолій Л. М., Ларіна Я. С., Чорний Г. М. Методи наукових досліджень в аграрній економіці. *Економіка АПК*. 2013. № 9. С. 79-84.
25. Яворська Т. І. Аналіз стану малого підприємництва в місті. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. № 3 (35), 2017. Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». 2017. С. 174-182.
26. Яворська Т. І. Малий бізнес у сільському господарстві: теорія і практика: монографія. К.: ННЦ «ІАЕ». 2012. 384 с.
27. Яворська Т. І. Когнітивне моделювання факторів впливу на збільшення прибутку суб'єктів малого бізнесу в сільському господарстві. *Науковий часопис "Університетські наукові записки" Хмельницького університету управління та права*. Хмельницький. 2013. 445 с. С. 151-157.
28. Яворська Т. І. Методологія наукового дослідження розвитку малого бізнесу в сільському господарстві. *Інноваційна економіка: науково-виробничий журнал*. Тернопіль: СМП «Тайп». 2013. № 8 [46]. С. 206–209.
29. Innovative development and competitiveness of agribusiness subjects in the system of ensuring of economic security of the regions of Ukraine/Natalia V. Trusova, Oksana V. Hryvkivska, Tetiana I. Yavorska, Oleksandr S. Prystemskyi, Valentyna N. Kepko, Yurii O. Prus // *Rivista di Studi sulla Sostenibilita*, (ISSN 2239-1959, ISSN e 2239-7221), S.I., 2020, 2, 141-156

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ. URL: <http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=94>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Сайт Національного банку України URL: <http://www.bank.gov.ua>
4. Сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України URL: <http://www.me.gov.ua/>
6. Сайт Міністерства фінансів України URL: <http://www.minfin.gov.ua>
7. Сайт державної фіскальної служби України URL: <http://sta-sumy.gov.ua>
8. Офіційне інтернет-представництво Президента України URL: <http://www.president.gov.ua/>.
9. Верховна Рада України URL: <http://www.rada.kiev.ua>.
10. Кабінет Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
11. Інформаційно-пошукова правовасистема «Нормативні акти України (НАУ)» URL: <http://www.nau.ua>.